

תמהה הגמרא:

בשלמא אי אשמעינן [הניחא אם היה משמיענו מר זוטרא רק] ש"אחת בחייו ואחת במותו יש להן כתובת בנין דכריין", ולא אשמעינן [ולא היה משמיענו מר זוטרא] שהכתובה של זו שבמותו נעשית מותר לחברתה.

אכן לא היה די בכך, כי הוח אמינא: אי איכא מותר דינר [רק אם יש מותר דינר] מלבד שתי כתובות אלו אין אכן גובים "כתובת בנין דכריין" בני זו שבחייו, אבל אי לא איכא מותר דינר, רק כתובת השניה לבדה — לא, ולכן הוצרך מר זוטרא להשמיענו ש"כתובה נעשית מותר לחברתה", ואין צריך "מותר דינר" אחר.

אלא תיקשי: לישמענין [ישמיענו מר זוטרא רק] ש"כתובה נעשית מותר לחברתה", ואנא ידענא [ומעצמי אני יודע] משום דאחת בחייו ואחת במותו יש להן "כתובת בנין דכריין"?!?

שהרי לא תמצא שתהיה כתובה מותר לחברתה, אלא כשמתה האחת בחייו והאחת במותו, וכתובת זו שמתה במותו נעשית מותר לכתובת זו שמתה בחייו.⁽⁷⁾

ומשנינן: אי אשמעינן הכי ש"כתובה נעשית מותר לחברתה" לא היינו יודעים ש"אחת בחייו ואחת במותו" יש להן "כתובת בנין דכריין", כי הוח אמינא שבאופן זה הוא שנעשית כתובה מותר לחברתה:

מחלוקתם], ואיפוך את פירוש דברי תנא קמא כאשר הפכנום, כך, שלפי דעתו נוטלים בני הראשונה את כתובת אמן.

כלומר, בשני אופנים יש לפרש את הברייתא:

האחד: כגון שהיה מותר דינר ממטלטלים, ונחלקו תנא קמא ורבי שמעון אם די בזה להיחשב "מותר דינר", ולדעת תנא קמא די בזה, וגובין בני הראשונה את כתובת אמן, ואילו לרבי שמעון אין די בדינר מטלטלים [כאשר סובר הוא במשנה הבאה], ולכן רק אם יש שם מותר דינר ממקרקעי, אז נוטלין שניהן את כתובת אמותיהן.

השני: כגון שהיה שם "מותר דינר" המשועבד לבעל חוב, ונחלקו אם די בזה להיחשב "מותר דינר".

והשתא לא תיקשי: היה לו לרבי שמעון לומר "כיון" שיש שם מותר דינר, שהרי רבי שמעון בא לומר שאין בני הראשונה נוטלין את כתובת אמן באופן זה שעוסקת הברייתא, ורק "אם" יש שם מותר דינר הגון אז נוטלין בני הראשונה את כתובת אמן מדין "כתובת בנין דכריין".

אמר מר זוטרא משמיה דרב פפא:

הלכתא:

א. אחת בחייו ואחת במותו יש להן "כתובת בנין דכריין".

ב. וכתובה נעשית מותר לחברתה.

7. כתב רש"י: ואנא ידענא וכו', דאי בשתיהן בחייו דתרוייהו בתורת בנין דכריין אתו

ומסתמא תנא קמא דפליג עליה במתניתין, איהו תנא קמא דפליג עליה בברייתא.